

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata

**A szolgáltatástervezési koncepció
ötödik felülvizsgálata**

2015

I. Bevezetés

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának szolgáltatástervezési koncepciója a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján, a 2004. évben készült. A koncepciót a Képviselő-testület az **500/2004./XI.ÖK/XII.15./** határozatával fogadta el, az eltelt időszakban pedig két évente, eddig négy alkalommal, legutóbb a **356/2013. (XI. 21.) XI.ÖK** határozatával vizsgálta felül. Az ötödik felülvizsgálat előkészítése során is véleményezési lehetőséget kaptak a szociális feladatot ellátó, az Önkormányzat által fenntartott, illetve az Önkormányzattal ellátási szerződési jogviszonyban álló szociális intézmények vezetői, a kerületi nemzetiségi önkormányzatok, továbbá a Szociális Kerekasztal. A beérkezett vélemények beépítésére az Szt. 92. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően került sor.

A koncepció készítése során részletes adatgyűjtés alapján történik meg a kerületi szociális ellátórendszer működésének elemzése, az igénylőkhöz és igénybevevőkhöz, az intézmények működéséhez kapcsolódó, szolgáltatásfejlesztést érintő dilemmák átgondolása. A felülvizsgálat célja az Újbudán élő, rászoruló személyek részére biztosítandó szociális szolgáltatások feladatainak áttekintése, a biztosított ellátási formák megszervezésével valamint fejlesztésével kapcsolatos önkormányzati feladatok meghatározása.

Az ötödik felülvizsgálat az Szt. 92. § (4) bekezdése szerint tartalmazza

- a) a lakosságszám alakulását, korösszetételét, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok (idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek) sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A helyi társadalompolitika célkitűzései, illetve a szociálpolitika kiemelt célcsoportjai megegyeznek a 2013. évi felülvizsgálatban foglaltakkal. Újbuda Önkormányzata – mint fenntartó – szigorú szabályozás és szakmai programok alapján biztosítja a kötelező és az önként vállalt szociális szolgáltatásait. A koncepció felülvizsgálata garancia arra, hogy az intézményrendszer szükségletekre reagáló, a változó igények szerinti rugalmasan működő elemekből álljon.

II. A jogszabályi környezet változásai

A szociális szolgáltatásokat megalapozó Szt., valamint az ahhoz kapcsolódó végrehajtási rendeletek, ennek következtében pedig az Önkormányzat vonatkozó rendeletei is több ponton módosultak a koncepció legutóbbi, 2013. évi felül-

vizsgálata óta.

Az Szt. módosult rendelkezései

- A 2015. január 1-jét követően megüresedő emelt szintű férőhelyek betöltése esetén a fenntartó dönthet arról is, hogy az emelt szintű férőhelyre nem egyszeri hozzájárulást, hanem helyette belépési hozzájárulást állapít meg. Ebben az esetben a belépési hozzájárulásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A belépési hozzájárulás alkalmazása nem érinti a férőhely minősítését, így különösen nem változtatja meg a központi költségvetésről szóló törvény szerinti támogatás mértékét.
- 2015. január 1. napjától hatályos változás értelmében a szociális intézmények által nyújtott szolgáltatások vonatkozásában a szolgáltatási önköltség lehet az intézményi térítési díj maximuma.
- A 2015. augusztus 1-jén házi segítségnyújtásban részesülők esetén a gondozási szükséglet vizsgálata során – a 2015. augusztus 1-jét megelőzően hatályos rendelkezések alapján – megállapított pontszámot és gondozási óraszámot a fenntartó 2015. szeptember 30-áig rögzítette a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából vezetett nyilvántartásban.
- 2016. január 1-től két tevékenységi kör kialakítására kerül sor a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül: a szociális segítség (alacsony szükséglet kielégítését szolgáló szakképzettség nélküli is ellátható tevékenységek) és a személyi gondozás.
- 2015. december 31-ig felül kell vizsgálni a házi segítségnyújtásban részesülőket annak megállapítása céljából, hogy az ellátott személy számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e.
- A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás csak integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A települési önkormányzatok feladatkörében marad a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerülnek. A fővárosi kerületeknek a jövőben is biztosítaniuk kell a gyermekjóléti szolgáltatásokat és – lakosságszámtól függetlenül – a család- és gyermekjóléti szolgálat feladatait kibővítve, család- és gyermekjóléti központot kell működtetniük.
- A települési önkormányzat 2015. október 31-éig felülvizsgálta a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit. 2015. november 30-ig dönt a települési önkormányzat a családsegítés illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának a 2016. január 1-jétől hatályos rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról. A fenntartó a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatoknak a módosítását 2015. november 30-ig kérelmezi.

A szociális, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosult rendelkezése

- Ha az igénybe vevő Társadalombiztosítási Azonosító Jellel (a továbbiakban: TAJ) nem rendelkezik, illetve a TAJ nem ismert vagy hibás, az igénybevevői nyilvántartás az igénybe vevőnek - a TAJ rögzítéséig - ideiglenes azonosítót képez.

A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet módosult rendelkezése

- Konkrétabbá vált a személyes gondoskodást végző személy fogalma, a továbbképzési kötelezettségének teljesítéséhez kapcsolódó előírások rendszere, a továbbképzési időszak meghatározása és a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (a továbbiakban: NRSZH) továbbképzéssel és a szociális alap- és szakvizsgával kapcsolatos feladatai.

A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról szóló 74/2015. (III. 30.) Korm. rendelet módosult rendelkezése

- A módszertani feladatokat 2015. szeptember 1-től az NRSZH látja el.

Az Önkormányzatnak a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendeletei

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 5/2009./II.24./ XI.ÖK számú rendelet módosult rendelkezései

- A szociális étkeztetés vonatkozásában a szociálisan rászorultak körének bővítésére került sor az illetékes munkaügyi kirendeltségnél nyugdíj előtti álláskeresési segélyre jogosultakkal, akiknek munkaerőpiaci reintegrálása már nem lehetséges, öregségi nyugdíjra azonban még nem jogosultak.
- A szociális szolgáltatások méltányossági köre kiegészült a jelzőrendszeres házi segítségnyújtással.
- A méltányossági döntésre lehetőséget nyitó körülmények igazolása esetében pontosan körülírja az új rendelkezés az igazolás módját.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 16/2014. (V. 28.) XI. ÖK rendelet (a továbbiakban: Rendelet) megalkotása és módosult rendelkezései

- A szociális étkeztetés vonatkozásában a jogosultak köre tovább bővült a családban a nyugdíjminimum összegét meg nem haladó egy főre jutó havi nettó jövedelem esetén az aktív korú nem foglalkoztatott, álláskereső nyilvántartásban szereplő, álláskereső ellátásra nem jogosult, a munkaügyi kirendeltséggel való együttműködését folyamatosan igazoló személyekkel.
- A térítési díjak csökkentése és elengedése tekintetében a súlyos krónikus beteg-

ségben szenvedő vagy terminális egészségi állapotú személyek körével bővült a méltányossági megállapításba vonható személyek köre.

- 2015 júniusától az Újbudai Idősek Házát (1115 Budapest, Fraknó utca 7.) érintően az idősotthoni ellátás továbbá az időskorúak átmeneti ellátása vonatkozásában kismértékű térítési díjemelésre került sor. Bevezetésre került a belépési hozzájárulás megfizetése, amelynek mértéke az egyágyas elhelyezés esetén 4 000 ezer Ft/fő, a kétágyas elhelyezés esetén pedig a 2 000 ezer Ft/fő mértékű.
- Az Újbudai Szociális Szolgálatot (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) érintő szociális szolgáltatások vonatkozásában is kis mértékű térítési díj emelésre került sor.
- 2015 októberében a fogyatékkal élő személyek nappali ellátásának az Újbudai Szociális Szolgálathoz történt integrációja következtében szükségessé vált a működési terület kibővítése és átvezetése.
- A térítési díj csökkentését vagy elengedését lehetővé tevő esetek köre bővült a fogyatékkal élő személyt gondozó családokkal.

III. Újbuda demográfiai mutatói

A kerület lakosságszáma 2015. január 1-jén 150 323 fő. A megelőző felülvizsgálat óta Újbuda lakosságszáma kis mértékben, de folyamatosan növekszik. Továbbra is figyelmet érdemel a hatvan éven felüli korcsoport népességen belüli létszámának magas aránya. Az idősebb korosztály ellátására, a részükre nyújtott szolgáltatások körére a jövőben is nagy hangsúlyt kell fektetni. A demográfiai adatokat – január 1. fordulónappal – a következő táblázat mutatja be.

1. táblázat

Újbuda lakosságszámadatai
január 1-jén

Korosztály (év)	2014	2015
0 – 3	6 089	5 924
4 – 14	12 712	13 234
15 – 18	3 882	3 845
19 – 20	3 809	3 664
21 – 25	12 478	12 848
26 – 35	24 928	24 914
36 – 50	29 857	31 316
51 – 62	19 671	18 986
63 – 80	26 705	27 113
81 – 100+	8 394	8 476

IV. Újbuda szociális ellátási kötelezettsége általános tartalmának felülvizsgálata

2. táblázat

A szociális szolgáltatások rendszere Újbudán

KÖTELEZŐ FELADAT		
	Alapszolgáltatás	
	- étkeztetés	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény
	- házi segítségnyújtás	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény
	- családsegítés	Újbudai Humán Szolgáltató Központ önkormányzati intézmény
	- utcai szociális munka	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület ellátási szerződés
	- nappali ellátás	
	- időskorúak (klub), demens személyek nappali ellátása	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény
	- fogyatékkal élő személyek nappali ellátása	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény Szellemi Sérült Testvéreinkért Alapítvány, Bliss Alapítvány ellátási szerződés
	- hajléktalan személyek nappali ellátása	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Fiatalkor Önszolgáltató Egyesülete ellátási szerződés
	- szenvedélybetegek nappali ellátása	Katolikus Karitás RÉV ellátási szerződés
	- pszichiátriai betegek nappali ellátása	HIÁNYZÓ ELLÁTÁS
	Szakosított ellátás	
	- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	
	- időskorúak gondozóháza	Újbudai Idősek Háza önkormányzati intézmény
VÁLLALT FELADAT		
	Alapszolgáltatás	
	- támogató szolgáltatás	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény
	- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Újbudai Szociális Szolgálat önkormányzati intézmény
	- közösségi ellátások	Katolikus Karitás RÉV ellátási szerződés
	- szenvedélybetegek ellátása	
	- alacsonyküszöbű ellátás	
	Szakosított ellátás	
	- ápolást, gondozást nyújtó intézmény	Újbudai Idősek Háza önkormányzati intézmény
	- idősek otthona	
	- átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény	
	- fogyatékos személyek átmeneti otthona	Down Alapítvány ellátási szerződés
	- hajléktalan személyek átmeneti otthona	Fiatalkor Önszolgáltató Egyesülete ellátási szerződés

Az önkormányzati szociális szolgáltatások kötelező feladatait az Szt. 86. §-a határozza meg. A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat Újbuda Önkormányzata a fenntartásában működő intézmények továbbá ellátási szerződések útján biztosítja. A táblázatban feltüntetett intézményi és szerződéses feladatellátás a jelenlegi állapotot tükrözi. Az előző felülvizsgálat óta bekövetkezett változások a következők.

- A fogyatékos személyek nappali ellátását 2014. január 1-jétől – a korábbi társulási formát felváltva az Újbudai Habilitációs Központ, mint önkormányzati intézmény folytatólagosan látta el. 2015. július 1. hatállyal az intézmény – változatlan szakmai tartalommal – az Újbudai Szociális Szolgálatba integrálódott.
- Ugyanezt a feladatot korábban a Bliss Alapítvány is ellátta, azonban a köznevelési jogszabályok módosulása következtében 2014-től szociális feladatot az Alapítvány – köznevelési feladatai mellett – nem láthat el. Emiatt az ellátási szerződés 2014. augusztus 31. hatállyal megszűnt.

Az önkormányzati feladatokat ellátó szervezetek részére az Önkormányzat az éves költségvetéseiben megállapított, az ellátási szerződés szerinti szolgáltatási díjak formájában megfizetett finanszírozást nyújt. A jelenlegi ellátási szerződések 2017. december 31. napjáig érvényesek.

3. táblázat

Az ellátási szerződések szerint megfizetett szolgáltatási díjak összege (ezer Ft)

Szervezet	2013	2014
Down Alapítvány	4 500	5 817
Bliss Alapítvány (2014. augusztus 31-ig)	371	121
Fiatalkorúak Önkéntes Egyesülete	1 065	1 075
Katolikus Karitás	6 600	6 642
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	10 500	10 677
Szellemi Sérült Testvéreinkért Alapítvány	3 950	3 985

V. Újbudai egyes szociális ellátási formáinak, szolgáltatásainak felülvizsgálata

A. Szociális alapszolgáltatások

A.1. Étkeztetés

- A szolgáltatást az **Újbudai Szociális Szolgálat** (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) nyújtja.

Az étkeztetés igénybevételére jogosító szociális rászorultság feltételeit korábban az 5/2009./II.24./ XI.ÖK rendelet, jelenleg a Rendelet szabályozza. A Ren-

delet módosításai folyamatosan javították a leginkább rászorulóknak hozzáférését. A szállított étkezés intézményi térítési díjának 2013. évi emelkedése következtében megfigyelhető folyamatos csökkenés után 2014-ben az igénybevevők száma jelentősen megemelkedett. 2014-ben a házhoz szállított ebéd adagszáma 35%-kal magasabb, mint 2013-ban volt. 2014-ben sikerült elérni, hogy a hétvégi adagokból már csak a vasárnapi a sokkolt (gyorshűtött), a szombati napon friss ételt biztosít a Szolgálat. A szállított adagok lakcímre juttatását vállalkozói szerződéssel, pályázat útján kiválasztott szállító látja el.

Az igénybevétel mutatói az alábbiak szerint alakultak.

4. táblázat

A szociális
étkeztetés
mutatói (adag)

	2012	2013	2014
Helyben fogyasztott	325	494	704
Kiszállított	844	557	866

A.2. Házi segítségnyújtás

- *A szolgáltatást az Újbudai Szociális Szolgálat (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) nyújtja.*

Az otthon nyújtott szolgáltatásoknál gyakori nehézség, hogy a lakáskörülmények a legegyszerűbb higiénés feltételeknek sem felelnek meg. Az igénybevétel mutatói a következőképpen alakultak:

5. táblázat

A házi segítségnyújtás
mutatói

Naponkénti látogatások száma	2012	2013	2014
	162	164	174

A napi ellátások száma valamelyest (6%) tovább emelkedett. Fontos megjegyezni, hogy az igénylők megoszlása a tényleges igénybe vétel alapján eltér a rászorultságot megállapító vizsgálat szerinti megoszlástól. A magasabb óraszámú gondozási szükséglettel felvett ellátottak ténylegesen kevesebb napi időt vettek igénybe, ugyanakkor az egy héten kért gondozási gyakoriság megemelkedett a korábbi évekhez képest.

2012-ben az ellátottak 15%-a, míg 2013-ban 16%, 2014-ben 17%-a volt 90 év feletti. Különböző betegségekből kifolyólag egyre többször kerülnek terminális állapotú fiatalabb korosztályhoz tartozó ellátottak is gondozásba. 2013-ban és 2014-ben is 6 % volt az aktív korú az ellátottak között.

A.3. Családsegítés

- *A szolgáltatást az Újbudai Humán Szolgáltató Központ (1117 Budapest, Bogdánfy utca 7/d.) nyújtja.*

Az Újbudai Humán Szolgáltató Központ három éve foglalkozik önkéntes tevékenység segítségével, majd 2014-től regisztrált, önkénteseket fogadó szervezetté vált. Az önkéntes munkával kapcsolatos koordinációs feladatok ellátása egyfelől segítségnyújtást jelentett az intézmények számára a regisztrációban, annak érdekében, hogy önkénteseket fogadó szervezetekké válhassanak. 2014-ben 15 ügyfélnek sikerült önkéntes munkát szervezni a szolgáltatás biztosításával.

A jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzések, a lakossági bejelentések nyomán induló esetek száma az elmúlt időszakban sem csökkent. Több esetben fordult elő közös környezettanulmány készítés az Újbudai Szociális Szolgálattal. A hatékonyabb és gyorsabb helyzetfeltárás érdekében ilyenkor a két intézmény szakemberei együtt keresték fel a többnyire időskorú személyeket (előzetes konzultációt követően) és ismertették egyrészt az Önkormányzatnál hozzáférhető, másrészt a szociális intézményekben elérhető ellátásokat, szolgáltatásokat. Több alkalommal került sor esetmegbeszélésre, egyeztetésre az ügyfelek érdekében.

A 2012-ben létrehozott önkéntes, mediációs valamint VOKS (Védett Otthonok Közösségét Segítő) Programok és munkacsoportok működtetése folyamatos. 2013-ban és 2014-ben is részt vettek az intézmény munkatársai helyszíni szemlén, valamint átdolgozásra került a VOKS Program szakmai protokollja.

Az Álláskereső Teaháza 8 éve folyamatosan működő terápiás célú csoportfoglalkozás az álláskereső kliensek számára. A Teaház programja 2015-ben új módszerrel, a videótréninggel színesedett, melynek alkalmazásával az álláskereső szimulált állásinterjúkon vesznek részt, majd az erről készült videót megtekintve szembesülhetnek saját kommunikációs megnyilvánulásaikkal. 2014 szeptemberében két alkalommal – a Teaház szervezésében – az aktív korú álláskereső részletes tájékoztatást kaptak a 2015. január 1-jétől hatályba lépő, őket érintő jogszabályi változásokról. 2014-ben 34 alkalommal volt teaházi csoportfoglalkozás, melyen 257 fő vett részt.

2012 tavaszától mediációs csoport kezdte meg működését. Vezetője a szakértői névjegyzékben is szereplő mediátor. A csoport tagjai nemcsak a mindennapokban, az esetmunkában is tudták hasznosítani a mediáció elemeit, de az esetek koordinálása révén fokozatosan gyakorlatot is szereztek. 2015-től az óvodai és iskolai szociális munka fejlesztése, erősítése céljából a mediációs csoport tagjai konfliktuskezelő foglalkozásokat indítottak a kerületi óvodákban és iskolákban. Ezzel kapcsolatban a visszajelzések nagyon pozitívak, a nyár folyamán több intézmény jelezte, hogy a felajánlott lehetőséggel élni kíván.

6. táblázat

A családsegítés
forgalmi adatai

	2013	2014
Éves forgalom (a kapcsolatfelvételek száma a forgalmi napló alapján)	5815	6341
A tárgyévben a szolgálatnál jelentkező új kliensek száma	330	543
A tárgyévben a szolgálatnál jelentkező régi kliensek száma	1124	3966

A.4. Utcai szociális munka

- A szolgáltatást a **Magyar Máltai Szeretetszolgálat Rimaszombati Utcai Szociális Központ - Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény (Utcai Gondozó Szolgálat-észak, dél)** (1115 Budapest, Rimaszombati út 15/a.) nyújtja.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Budapest XI. kerületében 1993. óta végzi a fedél nélkül élő emberek gondozását. A Rimaszombati úton található Szociális Központ 2006-ban kezdte meg működését.

A Nappali Melegedő közvetlen kiegészítő és támogató segítséget nyújt az Utcai Gondozó Szolgálat munkatársainak és gondozottjainak egyaránt.

A területek ellátását meghatározott munkarendben, párban végzik, hétfőtől vasárnapig. Az ellátni kívánt helyszínek munkanapokra vannak felosztva. A munkanapok az egymáshoz földrajzi közelségben lévő területeket fedik le, annak érdekében, hogy mérsékeljék az utazási költségeket és az utazási idő mennyiségét, így több időt és energiát tudnak a hajléktalan ügyfeleikre fordítani.

2014-ben a XI. kerületben összesen 244 fővel folytattak aktív szociális munkát, tartottak rendszeresen a kapcsolatot. Az ellátotti csoportra jellemző a gyakori helyváltogatás, ami ezt nehezíti.

Gondozottjaik többsége utcán, kunyhóban vagy valamilyen elhagyott épületben töltötte az éjszakáit. 2014-ben összesen 116 alkalommal sikerült valamilyen intézményben, „fapadon”, átmeneti szállón vagy lábadozóban elhelyezni hajléktalan embereket, ami az összes aktív gondozotti létszámhoz viszonyítva kimondottan eredményesnek mondható.

Arra törekedtek, hogy az általuk megismert hajléktalan emberek a hajléktalan ellátó rendszer intézményeinek igénybevétele által magasabb életszínvonalra jussanak, társadalmi reintegrációs esélyük javuljon. Azokban az esetekben, amikor ez nem lehetséges, a hajléktalan személy életének és egészségének a védelme a cél: szükség esetén takaróval, védőfóliával, téli ruházattal (cipővel, kesztyűvel, sállal, vastag zoknival), vitaminkészítményekkel látják el a rászorulókat.

Azoknak a hajléktalan embereknek, akik állandó gondozás alatt állnak, a szociális munka eszközrendszerén túl konzervekkel, cukorral, teával, olajjal, tésztával, ruhákkal, kórházi csomaggal, pokróccal, lehetőségek szerint ponyvával, sátorral, gyertyával, tűzifával tudnak segíteni. A téli krízisidőszak kezdetétől 2014-ben 60-70 rászorulónak osztottak minden este szendvicset és meleg teát, a Kelenföldi pályaudvar közelében a Vasút utcában.

2015-ben is folytatták a már megkezdett és sikeres programjaikat: céljuk, hogy minél több pályázaton részt vegyenek és támogatást szerezzenek ötleteik megvalósítására és működésükre. Folyamatosan arra törekednek, hogy a változó igényekre, a gondozás sikere érdekében minél hamarabb reagálni tudjanak. Terveik között szerepel például egy hajléktalanok által gondozott közösségi kert

létrehozása a Szociális Központban, az épület részleges energetikai felújítása, nyílászárók cseréje, elhasználódott bútorok cseréje, pszichológus bevonása a gondozási folyamatba.

Nagy volumenű projektjük, ami nem intézményi, hanem az egész szervezetet átfogó változás lesz, egy minden intézményüket átfogó, új elektronikus rendszer kifejlesztése és bevezetése, ami a szociális munka adminisztrációját minimalizálná, valamint a gondozási folyamatot könnyítené meg. Az elektronikus rendszerben szinte élőben nyomon lehet majd követni a megtett intézkedéseket, ezzel minimalizálva a felesleges pluszmunkát, valamint helyszíntől függetlenül egy internetkapcsolattal rendelkező eszközökön (laptop, PDA, okostelefon, tablet) el lehet végezni a napi adminisztrációs feladatokat.

A.5. Nappali ellátás

A.5.1 Időskorúak nappali ellátása (klub), demens személyek nappali ellátása

- *A szolgáltatást az Újbudai Szociális Szolgálat (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) nyújtja.*

A kerületben jelenleg 4 telephelyen és a székhelyen működik idősök klubja.

7. táblázat

Az időskorúak nappali ellátásának mutatói

	2012	2013	2014
Naponkénti látogatások átlagos száma	146	151	151

Az Idősök Klubjaiban 2014-ben összesen 278 fő nappali ellátásáról gondoskodtak. Klubtagjaik 54%-a 75 év feletti idős személy. Az év során 11 fő demens személy volt még a fentiekben belül klubtag.

Demens idősök

A demens idősök ellátására alakult meg a Demens Idősök Klubja a székhelyen. Jelenleg 1 csoportban 7 fő ellátása lehetséges. A felvételhez minden esetben próbaidő kapcsolódik. Folyamatosan végzik az idősök klubjai ellátottjai körében a Mini Mental Teszteket, így az arra rászorulókat igyekeznek a hozzátartozók bevonásával ebbe a speciális klubba áttérteni.

A.5.2 Fogyatékos személyek nappali ellátása

Az ellátást a felülvizsgálat időszakában három szolgáltató nyújtotta.

- *a) Újbudai Habilitációs Központ (2014. január 1-től 2015. június 30-ig) majd Újbudai Szociális Szolgálat Szent Gellért telephelye (2015. július 1-től)(1118 Budapest, Ménesi út 16.)*

2014. január 1-től – a korábbi társulási formát felváltva – Újbuda Önkormányzata önállóan tartja fenn a szolgáltatást, melynek feladata a fogyatékos személyek jobb minőségű életének, minél teljesebb társadalmi integrációjának elősegítése. Az ellátott súlyosan halmozottan fogyatékos gyermekek száma 24 fő, ebből kerületi lakos 6 fő, szerződés alapján ellátott 8 fő. Az életkoruknak és állapotuknak megfelelően rehabilitációban és egyéni fejlesztési terv alapján fejlesztő gondozásban részesítik a fogyatékos gyermekeket. A napirendjükbe illesztve egyéni és csoportos terápiás foglalkozásokon vesznek részt, valamint rekreációs programokat szerveznek számukra a szociális gondozók személyes segítségével. Az ellátottak részére naponta háromszori – reggeli, ebéd, uzsonna – és speciális étkeztetés is biztosított.

8. táblázat

Súlyos, halmozottan fogyatékos ellátottak száma a szolgáltatói nyilvántartás alapján

	2012	2013	2014
Átlagos igénybevétel	24	24	24

Tekintettel arra, hogy Újbuda közigazgatási területén kívül eső lakcímű ellátottak is igénybe veszik az intézményi szolgáltatást, a fenntartó önkormányzat és a lakcím szerint illetékes önkormányzat – tekintettel arra, hogy az Szt. kötelezően ellátandó feladatként jelöli meg a fogyatékos személyek nappali ellátását – között megállapodások megkötésére került sor.

9. táblázat

	2012	2013	2014
Ellátási szerződések száma	8	8	8

- ***b) Szellemi Sérült Testvéreinkért Alapítvány Árpádházi Szent Margit Napközi Otthon (1116 Budapest, Rátz L. u. 73.)***

Az alapítványhoz, mint közösséghez 72 értelmileg akadályozott és halmozottan sérült fiatal tartozik. Életkoruk 21–75 év. Legtöbbjük családban él. A velük és családjukkal való foglalkozás alkotják az alapítvány tevékenységét, amelyet a következőképpen csoportosítanak:

A gondozottjaik létszáma 20 fő, ebből 10 fő XI. kerületi lakos. Állandó napirend szerint folynak a foglalkozások, melyeket szakemberek – gyógypedagógus, terápiás munkatárs, valamint szociális gondozók – vezetnek.

Az állandó nappali ellátást még nem igénylő sérültjeik és családjuk számára is biztosítani szeretnék a fejlesztő foglalkozásokat, közösségbe való beilleszkedésüket. Minden szombaton közös programot, hitoktatást szerveznek számukra, gyógypedagógus-teológus irányításával, ahol találkozhatnak egymással és nem fogyatékkal élő barátaikkal. Együtt ülik meg a név- és születésnapokat, az év nagy ünnepeit, közös étkezéssel és énekléssel. Közben a szülők egymással beszélgethetnek, megoszthatják egymással problémáikat. Gyakran hívnak meg

szakembereket (lelkipásztor, pszichológus, jogász), hogy a szülőkben segítőkben felmerülő aktuális kérdésekre válaszoljon.

- *c) Bliss Alapítvány Segítő Kommunikáció-módszertani Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, Fogyatékosok Nappali Intézménye és Járóbeteg Szakrendelő (1112 Budapest, Neszmélyi út 36.)*

A Bliss Alapítvány által működtetett nappali szociális ellátás körében a súlyosan, halmozottan sérült, mozgás- és beszédképtelen fiatalok komplex rehabilitációs szolgáltatásokat kaptak az intézményben. Egyéni igényeknek és szükségleteknek megfelelően gyógytornát, konduktív, logopédiai, augmentatív és alternatív kommunikációs foglalkozásokban részesültek. A fejlesztés fő vonalát a kommunikáción kívül a számítógépes oktatások jelentették. Az ellátási szerződés megszüntetésére 2014. augusztus 31. hatállyal került sor.

A.5.3. Hajléktalan személyek nappali ellátása

A szolgáltatást a felülvizsgálati időszakban két szolgáltató nyújtotta.

- *a) Magyar Máltai Szeretetszolgálat Rimaszombati Utcai Szociális Központ - Szociális Alapszolgáltatásokat Nyújtó Integrált Intézmény (Utcai Gondozó Szolgálat-észak, dél) (1115 Budapest, Rimaszombati út 15/a.)*

A nappali melegedő a jelenlegi helyszínén 2006. óta üzemel, de szervezetük már 1993-ban is jelen volt a XI. kerületben. Intézményük a XI. kerületi Rimaszombati út 15/a sz. alatt található egy családi házban, melyet Újbuda Önkormányzata biztosít számukra. Az épület egy körülbelül 170 m²-es ház, ahol három szinten biztosítják a szolgáltatásokat. A legalsó pincszinten raktár, csomagmegőrző és mosókonyha található, a földszinten biztosítják a hajléktalan személyeknek a pihenésre, étkezésre, tisztálkodásra szolgáló helyiségeket, az emeleti szint pedig személyzeti rész, ahol adminisztratív munka folyik, valamint itt található a szociális és információs irodájuk, ami egyben ügyfélfogadó helyiség is.

A 2014-es évben összesen 113 olyan hajléktalan személyt regisztráltak, akik első alkalommal keresték fel a Nappali melegedőt. A betérők nagy része (85%) férfi kisebbik része (15%) nő, akik többsége párkapcsolatban él.

Látogatóik túlnyomó része (70%) az életvitelszerűen XI. kerületben tartózkodó hajléktalanok köréből kerül ki, a fennmaradó hányad pedig Budaörsről vagy a XXII. kerületből jön.

A rendszeres igénybevevőikkel egyéni esetkezelést folytatnak, ami magában foglalja az intenzív munkakeresést, szálláskeresést, különféle ügyintézéseket, életvezetési tanácsokat. Az ügyfélfogadás a nyitvatartási időn belül (nyáron munkanapokon 8:30-14:30, télen munkanapokon és szombaton 8:30-15:30-ig) végig elérhető.

Hétköznapiokon egész évben készételkonzervet és kávé osztanak az arra előre feliratkozóknak 8:30-tól.

2014-ben szolgáltatásaik többnyire változatlanok, de mindig próbálnak a felmerülő igényekre válaszokat adni, így az eddig megszokottakon (nappali pihenés, tisztálkodás, mosás, ételmelegítés, televízió, internet, szociális ügyintézés, postacím-létesítés, csomagmegőrzés, jogsegélyszolgálat, fodrászat, ruhaosztás) túl 2014-től több kiegészítő szolgáltatással bővültek.

Jelentős fejlesztés volt továbbá a kutya kennel beszerzése. Tapasztalataik alapján a főváros egész területén gondot jelent a kutyával érkező, attól elválni nem szándékozó ügyfelek ellátása. A beszerzéssel az olyan ügyfelek felé nyitottak, akik ragaszkodnak az állatukhoz és e nélkül nem vennék igénybe a szolgáltatásaikat. Minden hétköznapi 50 fő hajléktalan embernek tudtak segítséget nyújtani a napi étkezésében.

Éjjeli menedékhely

Az időszakos éjjeli menedékhely a nappali melegedő helyiségeiben november 1-től április 30-ig tart nyitva. Krízisférőhelyeiken 15 fő hajléktalan ellátását tudják biztosítani, akik a nappali melegedő látogatóiból, vagy az utcai gondozó szolgálatuk által ajánlott ügyfelekből kerülnek ki. Intézményük főleg a krízishelyzetek azonnali kezelésére illetve megelőzésére szolgál, de aktív szociális munkát is folytatnak. Ügyfeleiket a bekerülés után igyekeztek továbbhelyezni, más tartós elhelyezést nyújtó intézményekbe, de akadtak olyan ügyfeleik, akiknél sikerként könyvelték el, hogy egyáltalán idáig eljön minden nap és igénybe veszi a szállót, így nem egy olyan kliensük van, aki náluk töltötte az egész téli időszakot. A Rimaszombati út 2. sz. alatt található Kollégium megnyitásaig bárkit fogadtak, aki a segítségüket kérte, ameddig a férőhelyeik ezt engedték. Az igénybevételhez kizárólag egy érvényes tudószűrő-igazolást kértek, valamint együttműködést és folyamatos igénybevételt.

Szolgáltatásaik az ilyen jellegű szállásokhoz képest igen sokoldalúak (értékmegőrző, tévé, internet, hajszárító), a matracos elhelyezéssel és a tisztálkodáson kívül biztosítottak például étkezést is.

Klienseiknek lehetőségük nyílt továbbá a személyes ruházatuk tisztítására és szárítására, melyhez a szükséges eszközöket (mosó és szárítógép) valamint a mosószeret intézményük önerőből finanszírozta.

Az időszakos intézmény 2014 téli hónapjaiban összesen 70 főt vett nyilvántartásba. A hidegebb napokon 10-15 személy vette igénybe férőhelyeiket. Ügyfeleik többsége átlagosan 3-4 hétig tartózkodott náluk, de voltak olyanok, akiknek huzamosabb ideig biztosítottak szálláslehetőséget. Távozásuk többféle okra vezethető vissza, egy részük például csak egy-egy alkalommal tért be hozzájuk, de voltak olyanok is, akik hirtelen távoztak ismeretlen helyre, továbbá szép számmal sikerült más szállókra elhelyezni az igénybevevőket.

Az éjjeli menedékhelyen alvó hajléktalanok közül sokan a nappali melegedő szolgáltatásait is kihasználták, holott a bekerülés előtt számunkra ismeretlen, de az ellátási területen élő ügyfél volt.

- **b) *Fiatalok Önsegítő Egyesülete* (1114 Budapest, Major utca 37.)**

Az Egyesület a 2014. évben a hajléktalan nappali melegedőjében 19.136 fő rá-szoruló részére biztosított szolgáltatást. Ez 251 napos nyitva tartást figyelembe véve napi 76,24 fő ellátottat jelent.

Hajléktalan átmeneti szállásukon 365 nap nyitvatartással az engedélyezett 19 férőhely maximális kihasználtsággal működött, így létszámadataik szerint 8.409 éjszakát töltöttek gondozottjaik a szálláson.

Az Egyesület nappali melegedőjének ügyfelei közül 65-en rendelkeznek kerületi tartózkodási vagy lakcímmel, átmeneti szállásuk lakói - néhány kivételtől eltekintve - többségében kerületi tartózkodási címmel rendelkeznek. Tavalyi évben 85 kerületi lakcímmel, tartózkodási, levelezési címmel rendelkező rászoruló láttnak el. Ez a létszám évente 10-15 fővel emelkedik.

A nappali melegedőben az ellátottak számára ételt biztosítanak, ami 19.136 adag étel kiosztását jelentette 2014-ben. Ehhez járult még a rehabilitálandó első munkavállalók, illetve irataikat intéző nappali ételmeztartó díja és a szálláson lakók nappali ételmeztartó díja, amellyel az étkezésben több, mint 1.500 adagot biztosítottak az év folyamán. Emellett fürdés, mosás, esetenként ruhasegély, értékmegőrzés, gyógyszer, kulturális szolgáltatások, postacím is ehhez a szolgáltatáshoz kapcsolódott.

Egyéb szociális szolgáltató tevékenységük (foglalkoztatás és oktatásszervezés, orvosi, pedagógiai, jogi és szociális tanácsadás, ügyintézés, valamint személyes gondozás, ilyen megállapodások megkötése és gondozása stb.) állt az év 251 napján rendelkezésre. Ennek során átlagban napi 20 fő ügyét intézték, biztosítottak részükre tanácsadási, ügyintézési és egyéb segítséget. Gondozási tevékenységük az ügyek közel felénél eredményhez vezetett. Elsősorban munkavállalásban, oktatásszervezésben, orvosi problémák megoldásában, szenvedélybeteg kezelésének elkezdésében, szállás és albérlet keresésében, családi kapcsolatok rendezésében, hiányzó iratok beszerzésében nyújtottak segítséget.

Az Egyesület integrált intézményében többféle célfeladatot lát el úgy, mint a börtönből szabadult fiatal hajléktalanok rehabilitációs gondozása, utógondozása, szenvedélybeteg hajléktalan fiatalok rehabilitációs gondozása, képzésben, átképzésben részesülő hajléktalan fiatalok gondozása.

A börtönből szabadult fiatalok utógondozása során 15-25 fiatallal működtek együtt lakhatásuk megoldásában, munkahelyek felkutatásában, családi kapcsolataik rendezésében, illetőleg további büntetőügyeik rendezésének megoldásában nyújtottak jogi, ügyintézési segítséget.

Szenvedélybeteg látogatóik, lakóik rehabilitációjuk során, étkezési, orvosi, lakhatási, ügyintézési segítséget, támogatást kaptak. Több olyan együttműködésük volt, amikor pszichiáter szakorvos, illetve más, erre szakosodott szervezetek segítségével elvonókúrán vettek részt ügyfeleik. Egy fiatal intézményes rehabilitációs gondozása jelenleg is tart, illetve többen járnak a Támasz Alapítvány és más szenvedélybeteg ellátására szakosodott intézmények ambulanter kezelésére.

Fontos feladatuknak tartják a szabadidő hasznos eltöltésének megszervezését, így a tavalyi év során is többféle kulturális programot, kirándulási lehetőséget biztosítottak vendégeik és lakóik részére. Többeknek sikerült lakhatási, tanulmányi támogatást szerezni a kerületi Vicus XI. Közalapítványtól, illetve a Fővárosi Önkormányzat támogatásával két fiatal költözött albérletbe, kezdte meg önálló életét. Két felnőtt dolgozott közhasznú munka keretében Egyesületük nappali melegedőjében a Hajléktalanok Munkaügyi Központjának támogatásával. Négy fiatal töltötte közérdekű munkáját szintén a nappali melegedőben, takarítóként.

Átmeneti szálláson élők közül három fiatal folytat gimnáziumi tanulmányokat, lakhatási, étkezési támogatást kapnak, amellet, hogy tanulmányaik minden költségét finanszírozzák. További nyolc fiatalnak nyújtottak oktatásszervezési, anyagi segítséget szakképzésben, felnőttképzésben folytatott tanulmányaikhoz, részükre is biztosították a lakhatási és étkezési támogatást.

Látogatóik és lakóik jó része munka nélkül, megoldatlan, kezeletlen egészségügyi, pszichés problémákkal érkezik intézményükbe. Egészségügyi és pszichés problémáik kezelésében belgyógyász és pszichiáter nyújtott segítséget, írta elő kezeléseiket, gyógyszereiket. A munkaerőpiacon 1-2 hónapon belül találják meg helyüket, lakóiknak térítési díjat nem kellett fizetniük, viszont a második hónaptól kértek előtakarékosságot, havi 15.000 Ft-ot. A fiatalok problémáinak megoldásában jórészt eredménnyel jártak, többeknek sikerült albérletbe, vagy más fizetős szállásra költöznie. Munkát kötelező vállalniuk, sajnos leginkább nem bejelentett módon. Sikereket értek el családi kapcsolataik rendezésében, orvosi problémáik kezelésében és tanulmányaik szervezésében.

A tavalyi év a foglalkoztatás szervezés területén is komoly sikereket hozott, köszönhetően a Munkaügyi Központokkal folytatott együttműködésüknek. Komoly sikernek tartják a tartósan utcán élők – kereteikhez képest magas létszámú – begondozását átmeneti szállásukra, illetve az önálló életvitelüket megkezdő albérletbe költöző fiatalok helytállása is jó példát mutat a lakóiknak, látogatóiknak egyaránt.

A.5.4. Szenvedélybetegek nappali ellátása

- A szolgáltatást a **RÉV Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat Nappali Ellátó Részleg** (1115 Budapest, Csóka utca 5.) nyújtja.

A Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálatnak jelentős szerepe volt a Katolikus Karitásztól elnyert „TÁMOP 5.5.2-11/1-2012-0009 „2880 óra” Karitásztól önkéntes program Budapest legnépesebb kerületében” című pályázat megvalósításában.

2014-ben a fenntartási időszak első évét valósították meg.

A Katolikus Karitásztól, építve saját önkéntes-csoportjainak tapasztalataira, Budapest legnépesebb kerületében, Újbudán valósított meg önkéntes programot. Kiemelt célcsoport a hátrányos helyzetűeké volt, akik szociális, oktatási és egészségügyi

ségügyi területen kaptak segítséget, ugyanakkor önkéntesként is bevonódhatnak.

A program során egyénre szabott segítséget is kaptak az önkéntesek: orientálás, motiválás, személyre szabott tanácsadás formájában.

A Rév Szolgálat, mint két Önkéntes Pontot működtető intézmény összesen 31 fővel kötött önkéntes szerződést. Ebből 5 fő férfi és 26 fő nő vett részt a programban.

A Rév Szolgálat két telephelyén, mint fogadóhelyek, az önkéntesek összesen 731 önkéntes órát teljesítettek.

A 2014. évben 2.333 főnek (1.102 nő és 1.235 férfi) nyújtott segítséget a „Rév” Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat.

A Katolikus Karitás Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat forgalmi adatai, három „helyszínen” valósultak meg. Konkrétan a Révben kérnek segítséget, telefonon, vagy interneten keresztül, illetve kihelyezett csoportfoglalkozások, konzultációk megkereső munkára kerül sor, ami az intézményen kívül történik.

Az összes forgalom 2014-es évben: 15.958, melynek 14%-a történt kihelyezett tanácsadás formájában, 8 %-a volt telefonos, és 78 %-a történt személyesen az intézményben belül. Az intézményben segítséget kérők közül 950 személy, 567 férfi és 383 nő – az összes kliens 40,7%-a – volt újbudai lakos. A XI. kerületi kliensek összesen 9021 alkalommal jelentkeztek az intézményben, ez az összes forgalom 56,53%-a.

B. Szakosított ellátási formák

B.1. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátások

B.1.1 Időskorúak gondozóháza

- A szolgáltatást az **Újbudai Idősek Háza** (1115 Budapest, Fraknó utca 7.) nyújtja.

Az intézmény az idősek átmeneti otthona ellátás keretében teljes körű szolgáltatást nyújt azon időskorúak, illetve 18. életévüket betöltött beteg személyek részére, akik önmagukról betegségük miatt vagy más okból otthonukban ideiglenesen nem képesek gondoskodni, valamint azon személyek, akik idősek otthonába beutaló határozattal rendelkeznek, elhelyezésük sürgős, de férőhely hiánya miatt elhelyezésükre nincs lehetőség. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás, ideiglenes jelleggel legfeljebb egy év időtartamra, különös méltánylást érdemlő esetben további egy évvel az elhelyezés meghosszabbítható.

A jogszabályokban előírt szakmai feladatok ellátásánál meghatározó, az intézmény által elfogadott értékek megjelenítése.

A szakfeladat 2009. évben 10 férőhelyen indult, melyhez további 4 férőhelybővítés valósult meg 2010. év II. félévében. Jelenleg az engedélyezett létszáma 14 fő.

10. táblázat

Az ellátást igénybe vevők létszámának alakulása

	2012	2013	2014
December 31-i létszám	11	14	13
Éves statisztikai átlagléttség	13	14	14

A szolgáltatás iránti érdeklődés azonnali elhelyezés biztosítására irányul, leginkább aktív kórházi kezelés végén keresik a hozzátartozók a gondozóházi férőhelyet, hogy biztosított legyen a kórházból való elhelyezés. A megkeresések másik jellemző oka a mentális és fizikai állapotban bekövetkező hirtelen romlás, mely miatt otthonában egyedül már nem maradhatnak az idős emberek. Az ellátásba való bekerülés csak várakozási idő után lehetséges, ezért az érdeklődők száma sokkal magasabb, mint a ténylegesen beadott kérelmek száma.

11. táblázat

Az elhelyezés iránt benyújtott kérelmek száma december 31-én

	2012	2013	2014
Várakozó kérelmek	32	38	33

Az elmúlt négy évben a kérelmek átlaga 32 volt, ez a kérelem szám a 2015. év I. félévi adatok alapján az idei évben is megvalósul. Az elhelyezésre nyilvántartott várakozók száma 2015. I. félévben: 9 fő. A fővárosi gondozóházi férőhelyek száma az igényekhez mérten alacsony, ezért a gondozóházi elhelyezés iránti igényeket jelentősen befolyásolja, a fővárosi kórházi krónikus osztályok, illetve ápolási részlegek kapacitásának alakulása.

C. Vállalt alapszolgáltatási feladatok felülvizsgálata

C.1. Támogató szolgáltatás

- A szolgáltatást az **Újbudai Szociális Szolgálat** (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) nyújtja.

Az NRSZH a 2013 - 2014. évre 8 602 ezer Ft támogatást nyújtott az Önkormányzat részére. Az Újbudai Szociális Szolgálat által a fogyatékkal élők segítésére szolgáló Támogató Szolgálat gépjárműveinek – költséghatékonysági szempontból – a lecserélésére került sor. Jelenleg két, tartós bérleti szerződés alapján használt Ford Transit kisbusz látja el Újbuda fogyatékos személyeinek munkába, fejlesztésre, kórházba vagy könyvtárba történő szállítását.

C.2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

- A szolgáltatást az **Újbudai Szociális Szolgálat** (1119 Budapest, Keveháza utca 6.) nyújtja.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás biztosításának érdekében az Önkormányzat a feladat ellátására a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal szerződést kötött, amely 2015. december 31-ig szól. A szolgáltatás szakmai központja a Kenderes utca 4. szám alatt található. A diszpécsterszolgáltatást szerződés alapján a Body Guard Hungary Kft. látja el. A szolgáltatás 24 órás folyamatos munkarenddel készenléti formában működik. Olyan személyek kaphatnak a szolgáltatás keretében jelzőkészüléket, akik egyedül élnek, 65 év feletiek, valamint mozgáskorlátozottak, az ágyat elhagyni nem tudók, a gyakran elesők stb. Segélykérés esetén a készülékkel rendelkező személlyel a diszpécser a kihangosító segítségével kapcsolatba lép, s a krízis okának tisztázása után riasztja a Szolgálat gondozónőjét, aki 30 percen belül a helyszínre ér. Az ellátott válaszána elmaradása esetén a mentőket azonnal értesíti a diszpécser.

12. táblázat

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás mutatói

	2012	2013	2014
Igénybevétel (fő)	88	88	85

A finanszírozás alap- és a készülékekre jutó támogatásból áll, mely a következőképpen alakult az elmúlt időszakban.

13. táblázat

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás finanszírozása

Finanszírozás (ezer Ft)	2012	2013	2014
forrás			
Forrás	NRSZH	NRSZH	SZGYF
Alaptámogatás	468	231	417
Teljesítmény	2 125	1 055	2 119
Összesen	2 593	1 286	2 536

A folyamatosan csökkenő támogatási összeg mellett is nagy szükség van a jól funkcionáló szolgáltatás működtetésére.

C.3. Közösségi ellátások (szenvedélybetegek ellátása, alacsonyküszöbű ellátás)

- A szolgáltatást a **Katolikus Karitasz RÉV Közösségi Ellátó Részleg** (1111 Budapest, Bartók Béla út 96.) nyújtja.

Az ellátást a Bartók Béla út 96. szám alatt lévő telephelyen lehet igénybe venni. 2009. január 1-től kapott a Szolgálat engedélyt az ún. alacsony küszöbű ellátásra is, a Bartók Béla út 96. és a Csóka utca 5. szám alatti telephelyen. Céljuk a szenvedélybetegek, valamint közvetlen környezetük minél szélesebb körének elérése, fogadása.

Fontos az anonimitás, a kezelésre jelentkezés önkéntes. Nem az egészségügy keretein belül, de azzal szorosan együttműködve fejt ki tevékenységét, a kliens állapotához és helyzetéhez igazítja a viszonylag könnyen teljesíthető elvárások-

kat, amelyek elindíthatják a kliens és családja életében a változást. Az ellátásban való részvételhez nem szükséges vallási elkötelezettség, a segítségnyújtási formák minél könnyebb hozzáférhetőségét jelenti (beutaló, TB kártya, személyi igazolvány nem szükséges), az ellátás ingyenes, az önkéntesek tevékenységére is építenek (pl. önszolgáltató csoportok működtetése).

D. Vállalt szakosított ellátási feladat

D.1. Ápolást, gondozást nyújtó intézmény – idősök otthona

- A szolgáltatást az **Újbudai Idősök Háza** (1115 Budapest, Fraknó utca 7.) nyújtja.

Az idősök otthona ellátásnak négy alapeladata van; a fizikai, egészségügyi, pszichés gondozás, valamint a célszerű és tervezett szabadidős foglalkozások. A szakfeladat engedélyezett létszáma az előző felülvizsgálatkor 71 férőhelyre vonatkozott (23 emeltszintű és 48 átlagos). 2012. január 1-től az emelt szintű férőhelyek visszaminősítéséről döntött a fenntartó, melynek megvalósítása fokozatos, többlépcsős. A szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés alapján jelenleg 71 fő (63 átlagos, 8 emelt szintű férőhely) részére biztosítható a szolgáltatás.

14. táblázat

Az ellátást igénybe vevők létszámának alakulása

	2012	2013	2014
December 31-i létszám	66	64	64
Éves statisztikai átlagléttség	62	65	63

A teljes férőhely kapacitás meglétét két feltétel biztosítja. Az egyik, hogy minden lakrész folyamatosan a szolgáltatásban működjön, másrészt, hogy a lakrészek tíz százalékában kétszemélyes elhelyezés valósuljon meg. A műszakilag elavult lakrészek teljes felújítását biztosító program évente 3-4 lakrészre terjed ki.

15. táblázat

Az elhelyezés iránt benyújtott kérelmek száma december 31-én

	2012	2013	2014
Várakozó kérelmek	34	49	65

A 2013-2014. évi adatok alapján az évenkénti kérelmezői létszám évről évre jelentősen emelkedett. Az elhelyezésre nyilvántartott várakozók száma 2015. első félévben 117 fő. 2015. június 1-től a kérelmek számát befolyásolhatja az Szt. 117/C. § szerint bevezetett belépési hozzájárulás fizetési kötelezettség.

D.2. Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény

D.2.1. Fogyatékos személyek gondozóháza

- A szolgáltatást a **Down Alapítvány Átmeneti és Napközi Otthona** (1116 Budapest, Szalóki utca 53.) nyújtja.

A 2014. évben is a negyedéves összesítések alapján 10 fő XI. kerületi állandó lakost láttak el, akik éves szinten 3562 gondozási napot töltöttek el az intézményben. A Down Alapítvány Szalóki utcai Átmeneti és Napközi Otthonában 2014. évben is a fő cél az önálló életre való nevelés mellett a normalizációs elv érvényesítése volt a társadalmi beilleszkedés tükrében.

Az Intézmény tárgyi és szakmai feltételei

Az év során 2014-ben is több ellátott foglalkoztatását az Országos Rehabilitációs és Szakértői Bizottság javaslata szerint tovább folytatták. Munkájukat egyéni és csoportos fejlesztésekkel, külön programokkal és személyre szabott szolgáltatásokkal támogatták. A szakmai munkát gyógypedagógus segítette, aki az egyéni és csoportos fejlesztéseket, a rendszeres vizsgálatokat, kontrollvizsgálatokat végezte.

Munkavégzés

Ügyfeleiket továbbra is 4-7 órában foglalkoztatják. Égethető gyurmából, gyöngyökből és nemezelés technikájával ékszereket, valamint bőrtárgyakat és gyöngyűrű, egyedi képeslapokat készítenek. Ezeket vásárokon árusítják, a befolyt összeget anyagköltségre visszafordítják.

Az intézményben folyó munkát 2014-ben is több önkéntes és terepgyakorlatos segítette.

Egészséges életre nevelés

Az egészséges és önálló életre nevelés folyamatos megvalósítására az Alapítvány kiemelt figyelmet fordít. A heti étlapterv előírás, melyet az aktuális idény figyelembevételével kell elkészítenie a konyhai dolgozóknak.

Az átmeneti otthon lakói számára a szűrővizsgálatokat 2014-ben is megszervezték (tüdő-, szemészeti-, nőgyógyászati- és orthopédiai szűrés) a testsúly és vérnyomás-ellenőrzés, valamint a labor és fogorvosi kontrollok mellett.

D.2.2. Hajléktalan személyek átmeneti otthona

- A szolgáltatást **Fiatalok Önsegítő Egyesülete** (1114 Budapest, Major utca 37.) nyújtja.

Hajléktalan átmeneti szállásukon 365 nap nyitva tartással az engedélyezett 19 férőhely maximális kihasználtsággal működött. Az átmeneti szálláson élők kö-

zül hat fiatal folytat gimnáziumi tanulmányokat, lakhatási, étkezési támogatást kapnak, amellet, hogy tanulmányaik minden költségét finanszírozzák. További négy fiatalnak nyújtottak oktatásszervezési, anyagi segítséget szakképzésben, felnőttképzésben folytatott tanulmányaikhoz, részükre is biztosították a lakhatási és étkezési támogatást. Látogatóik és lakóik jó része munka nélkül, megoldatlan, kezeletlen egészségi, pszichés problémákkal érkezett szállásukra. Ezek kezelésében belgyógyász és pszichiáter nyújt segítséget, írja elő kezeléseiket, gyógyszereiket. A munkaerőpiacon 1-2 hónapon belül találják meg helyüket. A lakóknak térítési díjat nem kell fizetniük, viszont a második hónaptól kérnek előtakarékoságot, havi 15.000 Ft-ot. A fiatalok problémáinak megoldásában jórészt eredménnyel jártak, többeknek sikerült albérletbe, vagy más fizetős szállásra költöznie. Munkát kötelező vállalniuk, így előbb-utóbb mindannyian elhelyeződtek, sajnos leginkább nem bejelentett módon. Sikereket értek el családi kapcsolataik rendezésében, orvosi problémáik kezelésében és tanulmányaik szervezésében. A tavalyi év a foglalkoztatás szervezés területén is komoly sikereket hozott, köszönhetően a Munkaügyi Központokkal folytatott együttműködésüknek. Komoly sikernek tartják a tartósan utcán élők – kereteikhez képest magas létszámú – begondozását átmeneti szállásukra, illetve az önálló életvitelüket megkezdő albérletbe költöző fiatalok helytállása is jó példát mutat a lakóiknak, látogatóiknak egyaránt.

VI. A kitűzött feladatok áttekintése

A 2013. évben elfogadott ütemtervben foglalt feladatok az alábbiak szerint valósultak meg.

- Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata több kötelező önkormányzati feladatot lát el civil szervezetekkel kötött ellátási szerződésekkel. A jelenlegi ellátási szerződések 2017. december 31-ig érvényesek. A szervezetekkel az Önkormányzatnak kiemelkedően jó a kapcsolata. 2014. augusztus 31. napjával megszűnt az ellátási szerződés a Bliss Alapítvánnyal.
- Az intézmények tovább fejlesztették, javították a szakmai munkát, a gondozottakkal kapcsolatos adatok nyilvántartását, a térítési díjak számlázását, illetve az állami normatíva igénylését megalapozó adatok gyűjtését segítő programokat (pl. KENYSZI/TEVADMIN on-line szolgáltatás-nyilvántartó rendszer, SzocioNet stb.).
- Az Újbudai Idősek Háza férőhelyeinek átminősítése (átlagos férőhelyekké) 2014-2015-ben is tovább folytatódott. Az alapító okirat, majd a szolgáltatói nyilvántartás (működési engedély) újbóli módosítására volt szükség Budapest Főváros Kormányhivatalától. A szolgáltatói nyilvántartás módosításával jelenleg a szakfeladat kapacitása a következők szerint alakult: 71 férőhely, amelyből 8 emelt szintű és 63 átlagos szintű férőhely.
- Az Újbudai Szociális Szolgálat támogató szolgálatánál 2 gépkocsi cseréjére került sor, azt követően a szolgáltatói nyilvántartási engedély módosítása megtörtént.
- 2014. január 1-től Újbuda Önkormányzata fenntartásában működött az Újbudai Rehabilitációs Központ (korábbi nevén: Rehabilitációs Fejlesztő Központ). A fenntartói jogok gyakorlását alátámasztó dokumentumok beszerzése (jogerős szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzésről szóló határozat, tulajdonjog stb.) megtörtént. 2015. június 30. napjával az Újbudai Rehabilitációs Központ megszűnt és a fogyatékosok nappali ellátása feladat az Újbudai Szociális Szolgálatba integrálódott 2015. július 1-től, változatlan szakmai tartalommal, Szent Gellért telephely elnevezéssel.
- Az NRSZH-val a támogató szolgálat finanszírozására megkötött szerződésben foglaltaknak az Önkormányzat folyamatosan eleget tett.
- A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás finanszírozása érdekében megkötött szerződésben foglaltaknak az Önkormányzat folyamatosan eleget tett.
- A társadalmi jelzőrendszer fejlesztését az Újbudai Humán Szolgáltató Központ folyamatosan végzi. Önkéntesek bevonására továbbra is nagy hangsúlyt helyeznek.
- Az Újbudai Humán Szolgáltató Központ három éve foglalkozik önkéntes tevékenység segítésével, majd 2014-től regisztrált, önkénteseket fogadó szervezetté vált. Az önkéntes munkával kapcsolatos koordinációs feladatok ellátása egyfelől segítségnyújtást jelentett az intézmények számára a regisztrációban, annak érdekében, hogy önkénteseket fogadó szervezetekké válhassanak. 2014-ben 15 ügyfélnek sikerült önkéntes munkát szervezni a szolgáltatás biztosításával.

VII. A fejlesztés irányai, valamint a várható feladatok részletezése

Újbuda Önkormányzata a társadalmi szolidaritás alapelve, a szociális ágazat jogszabályi előírásaira és szakmai normáira felépített szociális ellátórendszerét folyamatosan fejleszti, feladatai ellátását a társadalmi igényekhez igazítja.

A fejlesztések irányait Újbuda Önkormányzata a következők szerint határozza meg:

a) Kerületi szintű általános fejlesztési feladatok

- A pszichiátriai betegek nappali ellátása szolgáltatás létrehozása.
- A hatályos önkormányzati rendelet folyamatos harmonizálása a változó jogszabályi környezethez és az újbudai társadalmi szükségletekhez.
- Érdemi döntések meghozatala az egyes szolgáltatásoknál jelentkező helyiség igények tekintetében, ennek részbeni „fedezete” lehet a jelenleg a halmozottan fogyatékos személyek ellátását szolgáló, sajnos funkcióidegen Ménesi úti épület kivonása az ágazatból.
- A szociális feladatot ellátó öt civil szolgáltatóval megkötött ellátási szerződésekben foglaltakra fedezet biztosítása, 2017-ben a szerződések megújítása.

b) Az intézményrendszer elemeihez köthető feladatok

Újbudai Szociális Szolgálat

- A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás (állami feladat) biztosítására a 2016-2017. években is Megállapodás megkötése a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal (1132 Budapest, Visegrádi u. 49.).
- A házi segítségnyújtás területén, a jogszabályi változásokhoz igazodva, önkéntes program indításával (felkészítés, mentorálás, folyamatos esetmegbeszélések) az ellátottak részére biztosított bevásárlás rendszerének racionalizálása.
- A háziorvosokkal való együttműködés fejlesztése.
- A fogyatékosok nappali ellátásán belül speciális csoportként, a felnőtt autista személyek részére a szolgáltatás biztosítása, tárgyi és személyi feltételek kialakítása.
- A Gellérthegy telephelyen működő fogyatékos személyek nappali ellátásának áthelyezése az ellátottak állapotához jobban igazodó új telephelyre.
- Telephely biztosítása a kialakítandó pszichiátriai betegek nappali ellátására.
- Az Újbudai Szociális Szolgálat részére a központi ügyviteli feladatok ellátására új központ kialakítása.

Újbudai Idősek Háza

- Az Újbudai Idősek Háza férőhelyeinek további átminősítése (emeltszínvonalú ellátás folyamatos kivezetése, átlagos férőhelyekké minősítés).

- Egészségügyi működési engedély iránti kérelem benyújtása. Az intézmény jelenleg alapápolási tevékenységet végezhet. Az ellátást igénybe vevők egészségi állapota megkívánja, hogy a szakápolási feladatok ellátásához az intézmény rendelkezzen működési engedéllyel. Az engedély kérelmezéséhez szükséges tárgyi és személyi feltételeket ki kell alakítani.
- Az intézmény gyakorlati terepintézmény kíván lenni ápolókat, gondozókat képző intézményeknek. Jelenleg 3 fő rendelkezik az intézményben tereptanári végzettséggel.

Újbudai Humán Szolgáltató Központ

- A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások átalakításával, a Gyvt. és végrehajtási rendeletei 2016. január 1. hatályú módosításával (a család és gyermekjóléti központ kialakítása) összefüggő alkalmazotti létszámbővítés.
- Elkészült az intézmény Közösségi Tér Projektje, melynek legfontosabb célkitűzése, a kerületben élő 12-18 éves gyermekek, serdülők és fiatalok számára helyet biztosítani szabadidős, prevenciós foglalkozások megtartásához, tematikus csoportok alakításával. Mindezt a XI. kerületi Rendőrkapitánysággal, valamint kerületi köznevelési intézmények és civil szervezetek bevonásával tervezi az intézmény megvalósítani. A projekt kialakításához szükséges új telephely biztosítása az intézmény részére.
- Az óvodai és iskolai szociális munka jövőbeni kiszélesítését és bővítését jelenti a konfliktuskezelő, mediációs foglalkozások elindítása a kerületi intézményekben, melyet az elkövetkezendő időszakban folyamatosan biztosítani kíván az intézmény. (A jogszabályi változások alapján várhatóan a jelzőrendszeri koordinátori feladatok megvalósítását is meg kell szervezni, tekintve azt a többször hangsúlyozott jogalkotói szándékot, amely a jelzőrendszer valamint a gyermekjóléti szolgáltatások megerősítésére irányul.)

VIII. A fejlesztés irányai, valamint a várható feladatok összegzése, ütemezése

A 2017. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozó, szolgáltatásokkal kapcsolatos teendők összefoglalása a következőkben olvasható.

15. táblázat

A 2016. és 2017. évre vonatkozó ütemterv

Terület	Feladat
1. Idősellátás	<ul style="list-style-type: none"> - kiemelt figyelem a demens betegek ellátására, az ellátásba minél több idős ember bevonása; - az idősek klubjai komplex akadálymentesítésének folytatása; - a házi segítségnyújtás területén önkéntes program indítása.
2. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	<ul style="list-style-type: none"> - a 2016. és 2017. évekre szerződéskötés a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósággal.

3. Támogató szolgáltatás	- mint önként vállalt feladat biztosítása 2016. január 1-től a költségvetési törvényben biztosított forrás alapján.
4. Családsegítés	- a jogszabályváltozásokból adódó feladatok végrehajtása, létszámbővítés, új telephely kialakítása. - Községi Tér Projekt megvalósítása.
5. Időotthoni ellátás	- az emelt szintű férőhelyek átminősítése átlagos szintű ápolást, gondozást nyújtó férőhelyekre.
6. Fogyatékos személyek ellátása	- a felnőtt autista személyek részére nappali ellátás kialakítása (személyi, tárgyi feltételek); - új telephely biztosítása a fogyatékos személyek nappali ellátása feladatra.
7. Új szolgáltatások kialakítása	- a pszichiátriai betegek nappali ellátása kialakítása az Újbudai Szociális Szolgálatban.